

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра публічного та приватного права**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор інституту

О.О. Іляшко

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЗАСАДИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ”**

рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
ступінь вищої освіти	доктор філософії
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
кваліфікація	доктор філософії з права
тип дисципліни	вибіркова

Розробники: доктор юридичних наук, професор Петков Сергій Валерійович,
професор кафедри публічного та приватного права Таврійського національного
університету імені В.І. Вернадського

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного та приватного
права

Протокол № 1 від «31 » серпня 2021 року

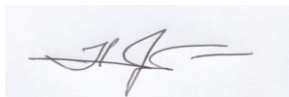
Завідувач кафедри публічного
та приватного права

В.Ю. Швачка

Погоджено:

Гарант освітньої програми

М.П. Недюха

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	3	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	90		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	2	Лекції:	12	8
Семестр:	3	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:		Семінарські заняття:	12	4
самостійна робота:		Самостійна робота:	66	76
Форма підсумкового контролю:	залік	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного та приватного, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою kaf_ppr@tnu.edu.ua.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
<p>Навчальна дисципліна логічно продовжує набуття та розширення знань здобутих раніше на таких дисциплінах як:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Адміністративне судочинство; - Проблеми адміністративного права та процесу 	<p>Наступним кроком у розширенні знань буде вивчення дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Трансформація національної правової системи

Мета вивчення дисципліни:

Мета дисципліни - отримання знань щодо нормативно-правового забезпечення правової реформи, яка відбувається в Україні та формування вміння підготовки аналітичних документів щодо діяльності органів публічної влади у відповідній сфері, а також навичок обґрунтовано відстоювати власну позицію з використанням нормативно правової бази, концептуальних розробок вчених та інформації з офіційних джерел, зокрема, позицій Верховного Суду України, державного бюджету України, рішень Європейського Суду з прав людини.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 1. Мати передові знання з права, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері права.

ПРН 2. Вільно презентувати та обговорювати, з фахівцями в галузі права і нефхівцями, результати досліджень, наукову та прикладну проблематику права, державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних наукових виданнях.

ПРН 3. Розробляти та реалізовувати наукові проекти та нормативно-правові акти, розв'язувати значущі наукові проблеми права з врахуванням етичних, соціальних, економічних, соціологічних та інших аспектів.

ПРН 4. Планувати та виконувати наукові дослідження в галузі права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних методів, методик з дотриманням норм професійної та академічної етики.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1
ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 1	ПРН 3		ПРН 2
ЗК 3 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПРН 4	ПРН 3		

ЗК 4 Формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.	ПРН 1	ПРН 4		
ЗК 6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.		ПРН 4		
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК 1 Здатність здійснювати наукову діяльність. Планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права, всесвітньої історії, історії України та історії Криму, як складової загальної історії, філософії науки та новітніх інформаційно-комунікативних технологій для досягнення наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та суміжних галузей.				
ФК 2 Здатність обґрунтовувати методологію наукового пізнання та захищати результати досліджень. Використання сучасних та ефективних методик та засобів їх досліджень у самостійній науково-дослідній діяльності.				
ФК 4 Здатність здійснювати наукове тлумачення норм національного законодавства, в тому числі на деакупованих територіях. Застосовувати Європейське законодавство та акти міжнародних наукових інституцій та аналізувати їх вплив на національне законодавство. Володіти нормопроектною технікою				

для складання практичних рекомендацій по вдосконаленню вітчизняних та міжнародних нормативно-правових актів.				
ФК 5 Здатність до законодавчої та правозастосовної діяльності. Вміння застосовувати норми права, подавати обґрунтовані пропозиції.				

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичне підґрунтя публічного адміністрування та правової реформи в Україні

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

Сутність категорії публічного адміністрування. Підходи до розуміння феномену публічного адміністрування. Риси публічного адміністрування. Співвіднесення понять «політика» та «публічне адміністрування». Еволюція теорії державного управління. Теорія бюрократії М. Вебера. Принципи управління А. Файоля. Модель New Public Management. Концепція «Good Governance». Сучасні принципи публічного адміністрування. Проблемний вимір нормативно-правового забезпечення системи публічного адміністрування в Україні.

Тема 2. Сутність та особливості нормативного регулювання надання адміністративних послуг

Категорія «послуга» в нормативно-правових актах України. Поняття публічних та адміністративних послуг. Класифікація державних та адміністративних послуг. Конституційні засади надання адміністративних послуг в Україні. Законодавче врегулювання порядку і стандартів надання адміністративних послуг. Проблемний вимір нормативного регулювання надання адміністративних послуг в Україні.

Тема 3. Стан та перспективи реформування публічно та приватноправових відносин

Історичні засади поділу права. Теоретичне обґрунтування поділу права на приватне та публічне. Співвідношення приватного та публічного права. Структурування законодавства відповідно до теорії права. Приватне та публічне право в сучасній Україні. Господарське право в системі приватноправових відносин. Розмежування сфери дії господарського та цивільного права. Пріоритети реалізації трансферу норм до господарського права.

Тема 4. Методологічні інструменти систематизації нормативно-правової бази

Теоретичне підґрунтя систематизації нормативно-правової бази. Стан систематизації нормативно-правової бази в сучасній Україні. Способи систематизації нормативних актів: облік, консолідація, кодифікація. Характерні риси кодифікації. Підходи до розуміння сутності категорії «інкорпорація». Інкорпорація як спосіб систематизації нормативно-правової бази. Класифікація інкорпорованих нормативно-правових актів. Чинники реформування вітчизняного законодавства.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Теоретичне підґрунтя публічного адміністрування та правової реформи в Україні					
Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування	20	2		2	16
Тема 2. Сутність та особливості нормативного регулювання надання адміністративних послуг	30	6		6	18
Тема 3. Стан та перспективи реформування публічно та приватноправових відносин	20	2		2	16
Тема 4. Методологічні інструменти систематизації нормативно-правової бази	20	2		2	16
Разом за розділом 1	90	12		12	66
Залік					
Усього годин	90	12		12	66

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Теоретичне підґрунтя публічного адміністрування та правової реформи в Україні					
Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування	20	2		2	16
Тема 2. Сутність та особливості нормативного регулювання надання адміністративних послуг	30	2		2	26
Тема 3. Стан та перспективи реформування публічно та приватноправових відносин	20	2			18
Тема 4. Методологічні інструменти систематизації нормативно-правової бази	20	2			18
Разом за розділом 1	90	8		2	76
Залік					
Усього годин	90	8		4	76

4. Організація самостійної роботи студентів

4.1. Підготовка до семінарських та практичних (лабораторних) занять

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування

I. Звернути увагу на ключові питання

1. Основні підходи до розуміння феномена публічного адміністрування
2. Історичний розвиток теорій публічного адміністрування як напряму наукових досліджень та навчальної дисципліни
3. Сучасні концепції публічного адміністрування
4. Предметне коло та методологічна основа публічного адміністрування

II. Терміни

1. Державне управління
2. Адміністрування
3. Адміністрація
4. Публічне адміністрування

III. Завдання. Розкрийте зміст наступних питань:

1. Концепція публічного адміністрування В. Вільсона
2. Функції та принципи управління А. Файоля
3. Принципи бюрократичних систем М. Вебера
4. Адміністративно-політичний підхід Д. Вальдо
5. Сучасні концепції публічного адміністрування

Тема 2. Сутність та особливості нормативного регулювання надання адміністративних послуг

I. Звернути увагу на ключові питання

1. Поняття публічних і адміністративних послуг
2. Класифікація державних та адміністративних послуг
3. Конституційні засади надання адміністративних послуг в Україні
4. Законодавче врегулювання порядку і стандартів надання адміністративних послуг

II. Терміни

1. Публічні послуги
2. Державні послуги
3. Адміністративні послуги
4. Правова реформа

III. Завдання.

Завдання 1.

Проаналізуйте заходи щодо впровадження Концепції правової реформи в Україні стосовно:

- системи органів виконавчої влади;
- організації державної служби;
- територіального устрою та системи місцевого самоврядування.

Завдання 2.

Дайте відповіді на запитання:

1. Які засоби організаційного, правового, кадрового, фінансово-економічного,

- інформаційного, науково-просвітницького забезпечення було впроваджено реалізацією Концепції адміністративної реформи в Україні?
2. На усунення яких недоліків організації територіального устрою та системи місцевого самоврядування спрямована Концепція адміністративної реформи?
 3. Які етапи трансформації територіального устрою та системи місцевого самоврядування було визначено Концепцією? Чи були вони реалізовані у запропонованій послідовності?
 4. Які поставлені завдання, висвітлені у Концепції, вже було реалізовано? Оцініть результат їх реалізації.

Тема 3. Стан та перспективи реформування публічно та приватноправових відносин

I. Звернути увагу на ключові питання

1. Поділ права на публічне і приватне.
2. Господарське право в системі приватноправових відносин
3. Внутрішнє структурування законодавства відповідно до теорії права
4. Теоретико-нормативна основа правової реформи

II. Терміни

1. Приватне право
2. Публічне право
3. Цивільне право
4. Господарське право
5. Загальна частина нормативно-правового акту
6. Особлива частина
7. Спеціальна частина
8. Бланкетна норма

III. Дискусія на тему: Проблемний та перспективний виміри реформування публічно та приватноправових відносин в контексті реалізації правової реформи в Україні.

Тема 4. Методологічні інструменти систематизації нормативно-правової бази

I. Звернути увагу на ключові питання

1. Теоретичне підґрунтя систематизації нормативно-правової бази
2. Напрями кодифікації вітчизняного законодавства
3. Сучасний стан кодифікації законодавства
4. Інкорпорація як спосіб систематизації нормативно-правової бази

II. Терміни

1. Облік.
2. Консолідація.
3. Кодифікація.
4. Інкорпорація.

III. Завдання. Оцініть стан систематизації вітчизняного законодавства щодо:

- виборчої системи;
- організації державної служби;
- територіального устрою та системи місцевого самоврядування;
- регулювання адміністративної відповідальності;
- медичної сфери.

4.2 Індивідуальні завдання

Практичне завдання 1

Проаналізуйте заходи щодо впровадження Концепції правової реформи в Україні стосовно:

- системи органів виконавчої влади;
- організації державної служби;
- територіального устрою та системи місцевого самоврядування.

Практичне завдання 2

Ознайомтесь з Концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки. Надайте відповіді на запитання:

1. Досягнення яких завдань вимагає цифровізація державного управління? Охарактеризуйте стан їх реалізації.
2. Проаналізуйте сучасний стан гармонізації вітчизняної нормативно-правової бази з нормативним регулюванням цифровізації та функціонування цифрового простору Європейського Союзу.
3. Розкрийте проблемний та перспективний вимір подальшого розвитку електронної демократії в Україні

Практичне завдання 3.

Ви бажаєте дізнатися статистичні дані щодо кількості кримінальних проваджень, зареєстрованих за статтею 185 КК України (крадіжка) у Вашій області за період карантину. Крім цього, для перевірки гіпотези щодо впливу карантинних обмежень на рівень криміногенності у суспільстві, Вам необхідно порівняти ці показники з аналогічними даними за такий самий минулорічний період. Підготуйте відповідний запит на інформацію.

4.3. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Підходи до розуміння феномену публічного адміністрування.
2. Принципи управління А. Файоля.
3. Традиційна модель адміністрування М. Вебера.
4. Сучасні концепції публічного адміністрування.
5. Вплив концепції Good Governance на трансформацію підходу до надання адміністративних послуг на тлі пострадянських країн.
6. Проблемний вимір нормативно-правового забезпечення системи публічного адміністрування в Україні.
7. Цілі, завдання та причини реалізації адміністративної реформи в Україні.
8. Нормативне забезпечення адміністративно-правової реформи в Україні.
9. Теоретичні аспекти внутрішнього структурування законодавства.
10. Характер співвідношення публічного та приватного права.
11. Доцільність розмежування приватно- та публічноправових відносин.
12. Розмежування сфери дії господарського та цивільного права.
13. Підходи до розуміння сутності категорії «інкорпорація».
14. Сутність, характерні риси, мета кодифікації.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

5.1. Політика курсу

Політика щодо відвідування занять. Здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на модульний контроль, базується на лекціях. Здобувач має відпрацювати пропущені практичні заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на даних заняттях надавав викладач.

Здобувачі з особливими потребами. Якщо стан здоров'я здобувача не дозволяє відвідувати всі заняття та виконувати всі види робіт, він повинен обов'язково повідомити про це викладача на початку курсу і узгодити порядок складання завдань.

Навчання в умовах посилення карантинних заходів. У випадку посилення карантинних заходів допускається навчання в режимі онлайн, що передбачає використання таких інструментів дистанційної освіти як Zoom та Google Classroom.

Академічна доброчесність. Здобувач має усвідомлювати, що академічна недоброчесність є неприпустимою. Недоброчесність під час виконання будь-якого завдання призведе до автоматичного анулювання балів за виконання відповідного завдання. Під час іспитів та контрольних робіт здобувачам забороняється користуватися жодним електронним пристроєм, навчальними й додатковими матеріалами. Плагіат є забороненим, друковані роботи перевіряються на наявність текстових запозичень.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв: Під час проведення навчальних занять електронні пристрої та телефони мають перебувати в безшумному режимі роботи. У разі невиконання даної вимоги, викладач має право запропонувати здобувачу залишити аудиторію.

Поведінка в аудиторії. Здобувач повинен заходити в аудиторію вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект, навчальний посібник, письмові приладдя. Забороняється відволікати однокласників та викладача, самовільно залишати аудиторію, вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов в аудиторії під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Проведення семінарських занять. Під час творчих, практичних і семінарських занять допускається вживання кави, чаю та інших безалкогольних напоїв. За погодженням з викладачем є припустимою практика проведення дискусій та обговорень навчального матеріалу в форматі кави-перерв.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Розподіл балів за змістовими модулями,
темами та формами діагностики

Модулі, теми та форми діагностики	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
Тема 1 (Участь у дискусії)	15
Тема 2 (Участь у дискусії)	15
Тема 3 (Участь у дискусії)	15
Тема 4 (Участь у дискусії, презентація)	25
Залік	30
Усього за роботу на практичних заняттях	100

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	Непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Армаш Н. О., Петков С. В., Соболев Є. Ю. *Адміністративно-правова реформа в Україні*. Київ, 2016. 112 с.
2. *Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення / за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. С.В. Петкова*. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 792 с.

Додаткові

1. Petkov S. V., Administrative law reform in the context of human rights. *Theoretical and practical aspects of modern jurisprudence development: the experience of European countries and prospects for Ukraine: collective monograph* / V. M. Bevzenko, V. A. Bortnyak, K. V. Bortnyak, O. Yu. Busol, etc. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2019. P. 284-302.
2. Petkov S.V., Responsibility for administrative misconduct. *The optimization of protection model for rights and freedoms of Ukrainian person: collective monograph* / V. M. Bevzenko, V. A. Bortnyak, K. V. Bortnyak, O. Yu. Busol, etc. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2019. P. 247-267.
3. Petkov S. V. The directions of improvement of national legislation: from the command-controlled system to the modern democratic social law-governed state. *Formation and prospects for the development of national critical infrastructure protection system in Ukraine: collective monograph* / V. M. Bevzenko, V. A. Bortnyak, K. V. Bortnyak, O. Yu. Busol, etc. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2019. P. 243–258.
4. *Адміністративне право України. Повний курс : підручник.* / С. В. Петков та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
5. Армаш Н. О., Петков С.В., Соболев Є. Ю. *Адміністративна деліктологія: сучасна модель відповідальності посадових осіб органів публічної влади*. Навч. Посібник. К. : КНТ, 2015. 153 с.
6. Армаш Н. О., Петков С.В., Соболев Є. Ю. *Адміністративна діяльність органів публічної влади: сучасний стан та перспективи розвитку: навч. посіб.* Київ : КНТ, 2015. 207 с.
7. *Протидія злочинності та адаптація кримінального законодавства і права України до законодавства і права Європейського Союзу : монографія* / В. К. Матвійчук, О. Є. Гіда, С. В. Петков та ін.; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. В. К. Матвійчука. К. : ВНЗ «Національна академія управління», 2014. 552 с.
8. *Правова система України в епоху глобалізаційного поступу: монографія*. О. Є. Гіда, О. А. Костенко, С. В. Петков та ін.; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. В. К. Матвійчука. Київ : Національна академія управління, 2014. 492 с.
9. *Актуальні проблеми кримінального права, кримінології та кримінально-виконавчого права в Україні : монографія* / С. В. Петков, В. К. Матвійчук, С. Ф. Денисов, О. М. Костенко та ін.; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. В. К. Матвійчука. К. : ВНЗ «Національна академія управління», 2015. 538 с.